

FILANTROPIA I CAUSA SOCIAL

Últimament s'ha disparat l'interès del sector empresarial espanyol per les bones pràctiques en el terreny ambiental, social i laboral, provocat per un significatiu canvi d'actitud i visió del nostre entorn.

FILANTROPÍA Y CAUSA SOCIAL

Últimamente se ha disparado el interés del sector empresarial español por las buenas prácticas en el terreno ambiental, social y laboral, provocado por un significativo cambio de actitud y visión de nuestro entorno.

A pesar que l'actitud filantròpica nasqué a Europa, els Estats Units són el país amb un nombre més elevat de personatges il·lustres solidaris; des de Rockefeller a Bill Gates. Per a qualsevol família mitjana nord-americana el concepte de solidaritat i filantropia és tan fort com el de família o religió. Des que comencen a tenir ingressos, els nord-americans participen en algun programa de *planned giving* (planificació de donacions al llarg de la vida) o col·laboren amb el seu treball i temps en associacions de la seva comunitat per ajudar els més desfavorits. Als EUA hi ha centenars d'ONG, però el més important és l'existència d'una mentalitat generalitzada, i molt exigent, perquè les seves iniciatives es plasmin realment en accions concretes que millorin la situació dels més perjudicats, siguin éssers humans, animals o plantes.

A Espanya, l'actitud filantròpica ha crescut, acompanyada d'un fenomen associatiu bastant prolífic. Carlos Gómez Gil ha publicat recentment *Las ONG en España*, on descriu el fenomen de les ONG al nostre país i les seves característiques: accentuada joventut, extraordinària fragmentació i atomització, dependència institucional, fragilitat organitzativa, enorme dependència econòmica de l'Estat i capacitat per disposar d'un espai mediàtic molt alt. Aquest últim factor ha reemplaçat el concepte de "suport social" pel de "ressò social" i ha influït en l'expansió de la responsabilitat social corporativa.

A pesar de que la actitud filantròpica nació en Europa, Estados Unidos es el país con mayor número de personajes ilustres solidarios; desde Rockefeller a Bill Gates. Para cualquier familia media estadounidense el concepto de solidaridad y filantropía es tan fuerte como el de familia o religión. Desde que comienzan a tener ingresos, los estadounidenses participan en algún programa de *planned giving* (planificación de donaciones a lo largo de su vida) o colaboran con su trabajo y tiempo en asociaciones de su comunidad para ayudar a los más desfavorecidos. En EEUU existen centenares de ONG, pero lo más importante es la existencia de una mentalidad generalizada, y muy exigente, para que sus iniciativas se plasmen realmente en acciones concretas que mejoren la situación de los más perjudicados, sean seres humanos, animales o plantas.

En España, la actitud filantrópica ha crecido, acompañada de un fenómeno asociativo bastante prolífico. Carlos Gómez Gil ha publicado recientemente *Las ONG en España*, donde describe el fenómeno de las ONG en nuestro país y sus características: acentuada juventud, extraordinaria fragmentación y atomización, dependencia institucional, fragilidad organizativa, enorme dependencia económica del Estado y capacidad para disponer de un espacio mediático muy alto. Este último factor ha reemplazado el concepto de "respaldo social" por el de "eco social" y ha influido en el auge de la responsabilidad social corporativa.

La III Fira d'Acció Social de l'Empresa de València, punt de trobada d'empreses, organitzacions socials i administracions públiques.

La III Feria de Acción Social de la Empresa de Valencia, punto de encuentro de empresas, organizaciones sociales y administraciones públicas.

L'Informe Anual de l'Observatori de l'Acció Social de l'Empresa a Espanya, assenyalava un augment del nombre d'empreses que plantegen la seva acció social amb un contingut estratègic. Hi ha, malauradament, certes empreses que utilitzen aquesta "eina" amb l'única finalitat de millorar la seva imatge davant la societat però, en canvi, n'hi ha d'altres fonamentalment solidàries. Segons l'opinió pública, MRW és l'empresa més solidària. Des de 1993, MRW destina més del 1% de la seva facturació bruta a Acció Social, ofereix serveis gratuïts al Tercer Sector i dona suport a diferents campanyes d'ajuda.

L'informe esmentat, elaborat amb dades de 122 empreses que representen el 25,5% del PIB i entre les quals n'hi ha de petites com ara Vital Dent i algunes altres de l'IBEX com Altadis, Grupo Santander, Mapfre, BBVA, Banco Popular, Telefónica, etc., mostra que l'any passat aquestes 122 empreses invertiren més de 180 milions d'euros en acció social. Juntament amb els 115 milions recaptats a través de l'IRPF per a "altres fins socials" i els 338 milions provinents d'Obres Socials de Caixes d'Estalvis, sumen una important inversió econòmica en projectes assistencials.

Les empreses estudiades treballen principalment en: inserció laboral (28%), programes relacionats amb l'educació i formació (27%), serveis socials (26%), cooperació internacional (21%) i sensibilització o prevenció (15%).

Recentment, ha arribat a Espanya la fórmula *Venture Philanthropy*, que garanteix un finançament i una gestió adequada de les ONG. Les empreses i entitats interessades en comprometre's amb inversions socials, realitzen aportacions a un fons de capital risc per finançar i participar en la gestió d'una ONG durant un període de temps. No es pretén finançar projectes determinats, sinó una o algunes ONG de petites dimensions. Aquest fons guanya una rendibilitat social, mai econòmica, i està d'acord amb la creixent preocupació de la comunitat empresarial per les qüestions humanitàries. A Europa ja hi ha una associació, *Venture Philanthropic Partners (VPP)*, i la Unió Europea disposa de 12 fons que gestionen fins a 48 milions d'euros. S'espera que a Espanya es creï el primer fons de capital risc social abans de 2006.

Soledad Bescós Salazar. Graduada en Direcció d'Empreses a Harvard University. Col·laboradora d'Economistes sense Fronteres.

El Informe Anual del Observatorio de la Acción Social de la Empresa en España, señala un aumento del número de empresas que plantean su acción social con un contenido estratégico. Existen, desgraciadamente, ciertas empresas que utilizan esta "herramienta" con el único fin de mejorar su imagen frente a la sociedad pero, en cambio, hay otras fundamentalmente solidarias. Según la opinión pública, MRW es la empresa más solidaria. Desde 1993, MRW destina más del 1% de su facturación bruta a Acción Social, ofrece servicios gratuitos al Tercer Sector y apoya diferentes campañas de ayuda.

El citado informe, elaborado con datos de 122 empresas que representan el 25,5% del PIB y entre las que se encuentran pequeñas empresas como Vital Dent y algunas otras del IBEX como Altadis, Grupo Santander, Mapfre, BBVA, Banco Popular, Telefónica, etc., muestra como el año pasado estas 122 empresas invirtieron más de 180 millones de euros en acción social. Junto a los 115 millones recaudados a través del IRPF para "otros fines sociales" y los 338 millones provenientes de Obras Sociales de Cajas de Ahorros, suman una importante inversión económica en proyectos asistenciales.

Las empresas estudiadas trabajan principalmente en: inserción laboral (28%), programas relacionados con la educación y formación (27%), servicios sociales (26%), cooperación internacional (21%) y sensibilización o prevención (15%).

Recientemente, ha llegado a España la fórmula Venture Philanthropy, que garantiza una financiación y una gestión adecuada de las ONG. Las empresas y entidades interesadas en comprometerse con inversiones sociales, realizan aportaciones a un fondo de capital riesgo para financiar y participar en la gestión de una ONG durante un periodo de tiempo. No se pretende financiar proyectos determinados, sino a una o varias ONG de pequeño tamaño. Este fondo gana una rentabilidad social, nunca económica, y está en consonancia con la creciente preocupación de la comunidad empresarial por las cuestiones humanitarias. En Europa ya existe una asociación, Venture Philanthropic Partners (VPP), y la Unión Europea dispone de 12 fondos que gestionan hasta 48 millones de euros. Se espera que en España se cree el primer fondo de capital riesgo social antes del 2006.

Soledad Bescós Salazar. Graduada en Dirección de Empresas por Harvard University. Colaboradora de Economistas sin Fronteras.

© OIT / M. Crozet

